

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 140. — ŠTEV. 140.

NEW YORK, FRIDAY, JUNE 16, 1933. — PETEK, 16. JUNIJA 1933

TELEFON: CHelsea 3-3878

VOLUME XII. — LETNIK XII

AMERIŠKI KONGRES SE BO KMALU ODGODIL

AMERIŠKI DRŽAVNI TAJNIK JE PREPRIČAN O POPOLNEM USPEHU LONDONSKE KONFERENCE.

Predsednik Roosevelt je prodril s svojim predlogom. Evropski narodi so plačali Združenim državam le osem odstotkov zapadle vsote. — Edinole Finska je plačala vse. — Delegat Cox je bil imenovan predsednikom odseka za valuto. — Vesti o stabilizaciji va'ute.

WASHINGTON, D. C., 15. junija. — Senatorji, ki so člani konferenčnega odseka obeh zbornic, so danes opustili svojo opozicijo proti skrčenju podpore, ki jo dobivajo vojni veterani. Poslanska zbornica se je postavila na stran predsednika, kateri je bil zapretil, da bo vetiral vsak predlog, ki bi nasprotoval znižanju.

Zadeva bo torej v kratkem uravnana, nakar se bo kongres odgodil.

V poslanski zbornici je bilo 208 glasov za Rooseveltov kompromisni predlog, dočim jih je bilo 177 proti. Večino je tvorilo dvesto demokratov in osem republikancev.

Kakorhitro se bo kongres odgodil, bo imela administracija prosto roko za izvedbo vseh važnih načrtov, ki so bili v kongresu odobreni.

WASHINGTON, D. C., 15. junija. — Evropski dolžniki bi morali danes plačati Združenim državam \$144,180,000 na račun vojnega dolga. Plačali so pa komaj osem odstotkov te vsote. Skoro vse evropske države so se pridružile Veliki Britaniji v zahtevi, da je treba zadevo vojnih dolgov temeljito revidirati. Diplomatski zastopniki so se drug za drugim oglašali v državnem departmentu, in sleherni je pojasnil stališče svoje vlade. Edinole Finska je plačala vso zapadlo vsoto v znesku \$148,592.

Evropski dolžniki so včeraj vsega skupaj plačali \$11,353,592.

Anglija je plačala deset milijonov, Italija en milijon, Čehoslovaška 180 tisoč, ostanek pa Finska.

Ničesar niso plačale Francija, Poljska, Belgija, Jugoslavija, Litavska, Madžarska in Estonika.

Senator Borah, ki je pod Hooverjem načeloval senatnemu odseku za zunanje zadeve, je rekel: —

— Če se bo svetovna gospodarska konferenca izjalovila, bodo tega v prvi vrsti krivi naši dolžniki v Evropi, ker hočejo, da bi se razpravljalo o dolgovih kot o glavnem predmetu. Ti dolžniki prav lahko povzročijo, da konferenca ne bo uspela. Črtanje dolgov bi jim le malo koristilo v strašni stiski, v katero bi brez dvoma zašli.

LONDON, Anglija, 15. junija. — Ameriška delegacija je izvojevala na svetovni gospodarski konferenci svojo prvo zmago: James M. Cox iz Ohio, ki je bil demokratski predsedniški kandidat leta 1920, je bil izvoljen predsednikom važnega odseka za valuto.

Po zatrdilu angleško-ameriških finančnih strokovnjakov, bosta angleški funt in ameriški dolar kmalu stabilizirana. Vesti, da se je to zgodilo, so bile preuranjene.

LONDON, Anglija, 15. junija. — Ameriški državni tajnik Cordell Hull je rekel danes zboru časniških poročevalcev vseh narodov, da je zatrdno prepričan o uspešnosti svetovne gospodarske konference. Najboljše znamenje je, ker je bila generalna debata že v štirih dneh končana.

Na vprašanje, kako napreduje stabilizacija valut, je odvrnil, da ni točno informiran o podrobnostih.

Habsburžani so začeli znova rogoviliti

DOVOLJ DELA ZA MILJONE BREZPOSELNIH

Ravnatelj za vladno industrijo objavlja dovolj dela. — V industrijah bodo dobili delo štirje milijoni ljudi.

Washington, D. C., 15. junija. Zvezni ravnatelj za industrijo general Hugh Johnson zatrjuje, da bo do oktobra v industriji zaposlena ena tretina ameriških brezposelnih.

General Johnson je na zborovanju načelnikov odborov raznih držav za pomoč brezposelnim zagotovil, da bo do jeseni nanovo zaposlenih okoli 4,000,000 do sedaj brezposelnih delavcev.

Obenem pa je tudi delavska tajnica Frances Perkins objavila statistiko delavskega departmента, iz katere je razvidno, da je v maju zaposlenost zelo narasla.

Johnson je rekel, da so mu industrijski izvedenci poslali podatke, iz katerih sklepa, da bo v industrijah, ki spadajo pod njegov delokrog, do jeseni zaposlenih tri milijone ljudi. Po vladnem načrtu za javna dela pa bo zaposlenih okoli 1,000,000 ljudi.

Ameriška delavska federacija cení število nezaposlenih na 12 milijonov ljudi. Dasi predsednik Roosevelt še ni podpisal industrijske postave, vendar se Johnson že pogaja z raznimi industrijskimi podjetji za višje plače.

Postavo bo predsednik podpisal, ko bo kongres končal svoje zasedanje.

Ravno tako se pripravlja na izvrševanje svoje naloge polkovnik George R. Spalding, ki bo ravnatelj za javna dela. Spalding upa, da bo mogel pričeti z delom na najmanj tisoč različnih podjetjih proti koncu julija.

Ko bo predsednik Roosevelt podpisal industrijsko postavo, bodo pričeli v zvezno blagajno prihajati dohodki, katere cenijo na leto na \$180,000,000 samo od davka na gazolin, na katerega bo po novi postavi naložen davek pol centa za galono.

UPRAVIČEN UMORITI ŽENO

Baltimore, Md., 15. junija. — Mestni gasilec Edward J. Kimball je bil pred poroto opošččen vsake levrdve umora svoje žene. Porota je odločila, da je bil Kimball popolnoma upravičen, da je ustrelil svojo ženo.

V pondeljek je Kimball po telefonu dobil sporočilo, da je nek moški pri njegovi ženi. Kimball je naglo šel domov in je zaletel ženo s svojim tovaršem, gasilecem Claytonom O. Gentry, v položaju, katerega kot mož ni mogel odobravati.

Kimball je ženo ustrelil do smrti, Gentryja pa je nevarno ranil. Po svojem činu je odšel na policijsko stražnico, kjer je izročil revolver in povedal, kaj je storil. Porota je razsodila, da je bil Kimball upravičen ustreliti svojo ženo in tekmeča.

Naročite se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

MATTERN SE ŽE ZOPET PRIPRAVLJA

Takoj, ko nastane lepo vreme, bo odletel v Alasko. — Nasvete za polet mu je dal sovjetski letalec.

Moskva, Rusija, 15. junija. — Jimmie Matern čaka samo še ugodnega vremena, da odleti v Alasko na svojem poletu okoli sveta. Vsled močnega nasprotnega vetra se je Matern po osemurnem poletu moral vrniti v Harabovsk.

V posebno hude vetrove je zašel v bližini Ohotskega jezera, severovzhodno od Harabovske. Dolgo časa se je posvetoval s sovjetskim letalcem Borisom Lihotom, medtem ko so mehaniki pripravljali njegov aeroplan. Luit, ki pozna zračne razmere na črti, po kateri namerava poleteti Matern, mu je svetoval preko Čumikana in Udsek zaliva, ki je v tem času najvarnejša pot.

Nome v Alaski, kamor hoče Matern leteti, je oddaljen 2500 milj od Harabovske.

Sedaj je že 13 dni, odkar je Matern odletel iz Amerike v Evropo. Harold Post in Willey Gatty sta leta 1931 poletela okoli sveta v 8 dneh, 15 urah in 51 minutah.

POLŽ JE UMORIL KAČO

Davenport, Iowa, 15. junija. — Devet ur je trajal boj med polžem in 20 palleov dolgo belouško na vrtu H. H. Schneekloth. V pričetku boja je polž pograbil kačo za vrat. Kača se je zvijala in otepal svojega majhnega napadalca, toda polž jo je trdno držal. Polagoma je polž zvelkel glavo kače v svojo lupino in jo držal toliko časa, da se je zadušila.

"MACON" NAD RAZSTAVO V CHICAGO

Chicago, Ill., 14. junija. — Novi zrakoplov "Macon" se je v torek popoldne ob 6.35 prikazal nad mestom ter je s tem, da je znižal prednji konec, podžgal tisoče obiskovalcev razstave.

Zrakoplov je letel zelo nizko nad poslopji razstave v sijaju zahajajočega sonca. "Macon" je priplul nad Chicago v spremstvu dveh majhnih zrakoplovov in dveh aeroplanov.

Prejšnja poročila po radiju so naznanjala, da se je zrakoplovu pokvarilo krmilo in vse prebivalstvo mesta je bilo razburjeno. Kmalu nato pa je prišlo drugo poročilo, da ta poškočba zrakoplova prav nič ne ovira pri poletu.

Akron, Ohio, 15. junija. — Morariški zrakoplov "Macon" je končal svoje poizkusne vožnje in na svojem prihodnjem poletu bo odletel na svojo postajo v Lakehurst, N. J.

Dr. Arnstein, ki je izvedel načrt za zrakoplov, pravi, da je sedaj vse odvisno o poročila izvedencev, ki so bili udeleženi pri poizkusnih vožnjah. Ako izdajo izvedenci ugodno poročilo, bo morarica zrakoplov sprejela.

Na vseh dosedanjih poizkusnih poletih se je zrakoplov izborno obnesel.

SPOR MED AVSTRIJO IN NEMČIJO

Berlinska policija je aretirala avstrijskega časnikarskega atašeja. — Dollfuss skuša pridobiti države proti Nemčiji.

London, Anglija, 15. junija. — Na odredbo pruskega ministrskega predsednika, stotnika Hermana Goeringa je berlinska policija aretirala časnikarskega atašeja pri avstrijskem poslanstvu, dr. Ervina Wasserbaeck.

Dr. Wasserbaeck, ki je duhovnik, je bil že nad deset let atašeja avstrijskega poslanstva v Berlinu in je užival diplomatsko imuneteto.

Policija je ob 2 ponoči trkala na dr. Wasserbaeckova vrata. Na vprašanje, kdo trka, je dobil odgovor, da bo aretiran po odredbi ministra Goeringa. Dr. Wasserbaeck je prosil, da nekoliko počaka, medtem pa je naglo telefoniral avstrijskemu kancelerju dr. Dollfussu v London. Dr. Dollfuss mu je svetoval, da se naj umakne samu sili. Med pogovorom so policisti pričeli razbijati po vratih in mu zagrozili, da bodo vrata razbili. Po pogovoru je dr. Wasserbaeck mirno odprl vrata. Policisti so ga aretirali in odpeljali na policijsko stražnico.

Dr. Dollfuss je ob 3 ponoči po telefonu poklical nemškega zunanega ministra barona von Neurath, ki se tudi nahaja v Londonu na gospodarski konferenci. Von Neurath je rekel dr. Dollfussu, da o celem dogodku ne ve ničesar in da bi ga Goering moral prejštev obvestiti, ako kaj takega namerava. Šele opoldne je von Neurath obvestil dr. Dollfussa, da je prejel iz Berlina poročilo, da je bil dr. Wasserbaeck izpuščen in izgnan iz Nemčije.

Avstrijski kanceler je pozval dr. Wasserbaeck v London, da mu natančneje poroča o svoji aretaciji, obenem pa ga je imenoval za atašeja avstrijskega poslanstva v Londonu. Avstrijski poslanik v Berlinu je dobil naročilo, da ostro in odločno protestira pri nemški vladi.

Dr. Dollfuss, ki vsled svojega odločnega nastopa in svoje pritiilke postave vzbuja splošno pozornost, je nameraval že odpotovati na Dunaj, toda je svoj odhod odložil do konca tedna, da si pridobi zastopnike Anglije, Francije in Italije proti Hitlerju in mu pokažejo, da mora tudi četrti država skupno s tremi državami, ki so podpisale pogodbo štirih držav, spoštovati neodvisnost Avstrije.

Nemška vlada je iz aretacije dr. Wasserbaeck odgovorila na aretacijo nemškega časniškega atašeja Theodorja Habichta, ki ni imel diplomatske imunetete in je bil svetovalec avstrijskih fašistov.

Dunaj, Avstrija, 15. junija. — Avstrijski uradni krogi, kakor tudi dunajski listi smatrajo postopanje nemške vlade z avstrijskim atašejem dr. Wasserbaeckom za veliko kršenje mednarodnega prava ter zatrjujejo, da je bil dr. Wasserbaeck pravilno pridružen avstrijskemu poslanstvu in je vsled tega užival vse diplomatske pravice, medtem ko Theodor Habicht ni bil avstrijski poslanik in se vsled tega njegov slučaj ne

ZITIN BRAT SE V BEOGRADU POGAJA S JUGOSLOV. KRALJEM

V New York so dospela privatna kabelska poročila, iz katerih je razvidno, da si Francija, Italija in Čehoslovaška prizadevajo pregovoriti jugoslovanskega kralja Aleksandra, da bi rešil hrvatsko vprašanje na ta način, da bi bila omogočena obnove avstroogrske monarhije.

PRINC ALFONS SE BO V ŠVICI POROČIL

Princ in nevesta sta objavila načrt. — Kralj Alfonso se je vrnil v Pariz. Princ se je odpovedal prestolu.

Lausanne, Švica, 15. junija. — Asturski princ Alfonso, sin bivšega španskega kralja Alfonza XIII. in njegova nevesta senorita Edelmira Sampedro, hči bogatega kubanskega trgovca, sta se odločila, da bosta poročena v katoliški cerkvi v Ouchy v Švici, toda še nista naznanila dneva poroke; najbrže pa bo konec junija.

"Ljubzen do svoje neveste enim bolj, kot kaj drugega", je rekel princ Alfonso v terek, ko se je odpovedal pravici do španskega prestola v prid svojemu bratu.

To je princ povedal v španskem, angleškem in francoskem jeziku, ko so oba časnikarski poročevalci fotografirali. Tekom tega je nevestina sestra veselo žvižgala.

Senorita Sampedro je rekla skupini svojih prijateljev: — Upam, da boste tudi ve nekega dne tako srečne, kot sem jaz.

Princ Alfonso je odpovedal svojega očeta pred nekaj dnevi rekel, da je njegov sklep poročiti senorito Sampedro nepreklicljiv.

Pariz, Francija, 15. junija. — Prejšnji španski kralj Alfonso se je vrnil v Pariz in njegovi prijatelji zatrjujejo, da je še vedno nezadovoljen s poroko svojega sina z nevesto, ki ni z njim enakega rodu.

Lausanne, Švica, 15. junija. — Asturski princ Alfonso je pisal svojemu očetu pismo, v katerem se odpoveduje pravice do španskega prestola. Pismo se glasi: —

Vašemu Veličanstvu je znano, da sem si izbral za ženo dekle, ki ima vse lastnosti, da me osreči, toda, žal, ne bo izpolnila pogojev, ki jih zahteva stara španska postava in mornaristična vlada.

Prisiljen sem slediti želji svojega sra. Vsled tega smatram za potrebno, da se odpravim svoji pravici do kraljeve krone.

S tem, da položim svojo odpoved pred Vaše Veličanstvo in potom Vas pred španski narod, zagotavljam svoj čut zvestobe ni ljubezni.

Vaš udani sin
Alfonso de Bourbon.

Odpoved so podpisali princ, zaupnik kraljeve rodovine vojvoda Miranda in dve priči.

Princ Sikst Burbonski, brat bivše avstrijske cesarice Zite, je došel v Beograd kot zaupnik francoske vlade. V Beogradu se bo začel pogajati s kraljem Aleksandrom.

Italija baje popolnoma podpira združenju Avstrije in Nemčije.

V Jugoslaviji so Hrvatje največji nasprotniki Srbov in javno ruvirajo proti beograjskim oblastim.

Voditelj hrvatskih seljakov, dr. Vladko Maček, je bil pred kratkim obsojen na tri leta ječe zaradi stališča, ki ga je zavzel napram vladi.

Od uspeha Sikstovih prizadevanj je odvisna usoda mladega avstrijskega nadvojvode Otona, ki je določen, da zasede madžarski prestol.

Po vojni je postala Avstrija republika, dočim je ostala Madžarska monarhija brez kralja. Vladu ji vojaški šef Horthy kot regent.

Večkrat se je že poročalo o raznih zaratoh, ko jih cilj je bil spraviti Otona na avstrijski prestol.

MESTA Z MLADIM PREBIVALSTVOM

Kot naznanja Metropolitan Insurance Company, se more pristojevali New York med mesta, ki imajo velik odstotek mladih ljudi.

V New Yorku je 53.02 odstotka prebivalcev pod 30 let, kot je razvidno iz ljudskega štetja l. 1930. Rim ima po ljudskem štetju leta 1921 do te starosti 56.84 odstotka prebivalcev.

V tem oziru je Tokio na prvem mestu z 61.07 odstotka; Rim je na drugem in Sydney v Avstraliji na tretjem mestu z 54.37 odstotka.

Druga mesta so po odstotkih naslednja: London 52.56, Dunaj 48.16, Berlin 44.21 in Pariz 43.67. Med ameriškimimi mesti je Detroit na prvem mestu z 55.68 odstotka. Njemu slede: New York 53.02, Chicago 52.21, Philadelphia 51.91, Los Angeles 45.23.

Združene države kot cela dežela imajo prebivalstva izpod 30 let 55.70 odstotka.

TURŠKA SKRBI ZA RUDNIKE

Angora, Turčija, 15. junija. — Da dvigne industrijo premoga, je turška vlada sklenila, da izda \$16,500,000 za zgradbo železnice, ki bo vzela premogarsko mesto Filos z novim modernim pristaniščem Eregli ob Črnem morju.

Železnica bo dograjena v treh letih in pristanišče v šestih.

Rovi v okolici Filosa bodo dali na leto po 5,000,000 ton premoga v primeri s sedanjim pridelkom 1,500,000 ton.

GRADUACIJA

Na Stevens Institute of Technology v Hoboken, N. J., je te dni graduiral Ferdinand J. Sikossek, sin znane in napredne slovenske družine v Coittesville, N. J.

Mlademu inženirju iskreno čestitamo!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

NAŠ JADRAN

Dvajset kopališčih mest je spletenih v diven venec na jugoslovenskem gornjem Jadranu. Že prvi pogled na gornji Jadran z zelene Gorskoga Kotara objame nedosegljivo razkošje prirodne lepote, ki se izraža v vsej svoji veličini z bogato zakladnico živih barv in smelnimi kontrasti, kar pa vse tvorijo skupaj čudovito sliko. Na celotni sliki pa je spet na tisoče najrazličnejših čarobnih malih slik zelenih vrtov, ponosnih temnih cipres, palm itd. Na romantični obali in po otokih je na tisoče prekrasnih kotičkov poleg mnogih dolgih plaž, ki jih poznajo že vsi narodi Evrope in Amerike. To je neomejeno carstvo zlatega solne, ki toplo greje blesteče pečine.

Sušak je prvi biser venca kopališčih mest. Živahno mlado mesto ima širok pas lepih vil ob morju. Kopališče je vedno živahno in med množicami, ki se veselo lepe prirode in uživajo vsakovrstna razvedrila, se čuje mnogo evropskih jezikov. Tisočeri potniki se od tu odpravljajo proti jugu in proti severu. Od obale se odmakajo brodovi, nad njimi pa krožijo galebi. Za večno zeleno kostrensko obalo zavija brod v mirni Bakarski zaliv ter pusti za seboj idilično vas Bakarac, ki pozdravlja potnike ter jih vabi v svoje lepo kopališče pod mogočnimi kronami visokega drevja. To kopališče je kačipot v lepo mesto Bakar. V modrini morja se lomijo prameni najprejstnejših barv od malih in velikih ladij ter slikovitih bakarskih hiš. Ob morju so idilična sprehajališča in kopališča v slikoviti prirodi. Na povratku iz Bakarkega bazaliva pa je ob izhodu prostrana Kraljevica s starinskim Frankopanskim gradom in z gosto hladno šumo, ki razprostrta plašče svojega vonja do samega mesta in do kopališča z lepimi vilami in restavracijami. Jadralnice plovejo proti otočju Sv. Marka ter vabijo s seboj kopalec. Iz svežega parka donijo pesmi vesele mladosti. Parnik plove nadalje skozi romantični ozki Planinski kanal, mimo starega svetilnika ob vasi Sv. Jakoba ter ubere pot proti živi, moderni Cirkvenici, razkošno razprostrti ob morju in okrašeni z zelenimi parki, belimi črtami obalnih promenad in z dolgo peščeno plažo. S plaže doni godba in kakor pisane eksotične svetilnice izgledajo po njej razprti solnčniki. Plaža je torišče veselja, smeha, igre in sporta. Ves dan in pozno v noč je tu najživahnejše vrvenje in gostje zastopajo gotovo vso Evropo. Po obalni cesti drvi avtomobili iz Crikvenice v Selee ter se stavljajo pod teraso Rokana. Večno zelena obala Selee, melka plaža in širno kopališče vrvi od zagorelih gostov, ki najdejo obilico razvedrila na obali in na morju. Lične jadralnice krožijo iz Selee do Crikvenice ali iz Selee na otok Krk pod prelepi in opevani Vrhniki, ki ima tudi svoje kopališče in svoj park. Parobrodne in avtomobilske proge vežejo Selee z Novim - Vinodolom, ki leži ob izhodu zelenega Vinodola, raz-

OD BERLINA DO CARIGRA

Nemški listi se te dni bahajo s čudno 15-letnico. "Pred 15 leti", piše neki nemški list, "smo brali v službenih poročilih tole: V zadnjem mesecu so naši podmorski čolni potopili za 652.000 brutto ton sovražnih ladij. S tem se je sovražno brodogradje od začetka vojne do danes (bilo je to aprila leta 1918) zmanjšalo za 17.116.000 ton, to je za tretjino vsega svetovnega brodogradja".

Omenjeni list tudi nazorno razlaga, kakšen uspeh je bil to za Nemčijo. Bravce si lahko to predstavlja, ako pomisli, da bi se dalo s prostornino 17 milijonov ton zgraditi 1 meter visok, 1 meter širok zid iz Berlina v Carigrad. Gotovo ni slučajno da je ta list izbral prav to primeru in namisljeni zid tudi narisal na evropski zemljevid. To je pač stari "Der Drang nach Osten".

71-LETNI LJUBČEK 18-LETNE LJUBICE

Madžarski listi poročajo o zanimivi obravnavi, ki pravi, da je ljubčen rosn nezdravljiva bolezen. Pred kazenskim sodiščem v Budimpešti se je moral zagovarjati te dni 71-letni posestnik Gabrijel Toth iz Tapiobeske, ki mu je obtožnica očitala, da je imel z 18-letno Julijo Weiszovo ljubavno razmerje, kar ni ostalo brez posledice in je svojo ljubico pregovoril, da si je dala v Budimpešti odpraviti telesni plod. Weiszova je bila n službena v njegovi rodbini kot domača učiteljica. Ubogala ga je, pa je kmalu po odpravi telesnega ploda umrla.

Sivolasi obtoženeec je pred sodiščem dosledno tajil, da ni bil Weiszovo nagovarjal k odpravi telesnega ploda. Priznal je sicer, da jo je nekoč poljubljil, ljubavnega razmerja da pa ni imel z njo. Čeprav je Weiszova pred smrtjo zdravnikom, babici in obtoženecem otrokom svetočno izjavila, da je imela ljubavno razmerje s Tothom in da jo je on nagovoril k odpravi telesnega ploda, je bil obtoženeec oproščen. Državni tožilec je pa prijavil prijav.

SCOTLAND YARD IN SVETOVNA GOSPODARSKA KONFERENCA

Svetovna gospodarska konferenca, ki bo združila med londonskimi zidovi tisoče najodličnejših zastopnikov 65 dežel, dela med drugim velike skrbi tudi Scotland Yardu, središču angleške varnostne službe. Že pred tedni so začeli tu odbirati najposobnejše angleške tajne detektive, da bi čuvali življenje udeležencev na veliki konferenci. Odbrali so jih po čisto novem organizacijskem načrtu toliko, da svet podobnega še ni videl. Organizacija tajne policijske službe obsega poleg Londona, vsa angleška pristanišča. To je bilo potrebno zaradi tega, ker je vodstvo Scotland Yard že pred časom zvedelo, da pripravljajo cela vrsta zloglasnih puščavnikov in volnov svoj mreže, da bi izkoristila konferenco za svoje temne posle. Poleg tega bodo morali tajni agenti skrbeti seveda tudi za osebno varnost vseh odličnih gospodarskih voditeljev in njihovih spremljevalcev, ki se bodo udeležili konference.

VOJAŠKA VZGOJA V ČILE JU

Z novim dekretom je čilska vlada uvedla nov način vojaške vzgoje, ki bo silno znižal njene izdatke za vojaške namene. Že v najnižjih razredih osnovnih šol bodo pričeli mladino vojaško vzgajati in ta vzgoja se bo pozneje upoštevala pri vojaški službeni dobi, ki se bo znatno skrajšala.

Na višjih šolah bo mladina počela lahko 3 sistematično različne tečaje in bo potem prosta nadaljnega vojaškega službovanja. Na vsenčilihših bodo osnovali častniške tečaje in njih obiskovalci bodo po skušnji proglašeni za rezervne oficirje. Učne moči za vse te tečaje bodo brezplačne, izbirali jih bodo med upokojenimi častniki, za prehrano pa bodo morali skrbeti starši sami, tako da se bodo morali stroški države za vojaško izobrazbo znižati.

KDO JE BOLJ ŽENSKI?

Na univerzi v Oxfordu je v zadnjem času prišlo do precej burnih prizorov med akademiki in akademkami, ker so se prvi postavili v bran proti "ženski poplavi" na univerzi. Angleški dijaki trdijo, da je prav veliko število žensk na univerzah krivo, da so se angleški dijaki pomehkužili. Dejali so: "Odstranite ženske in mi bomo avtomatično postali zopet moške, kakor so bili stari Angleži." Akei-ja oxfordskih dijakov je imela ta uspeh, da so oblastva prepovedala ženskam hoditi v mestih ob morju in rekah v pižami.

V zadnjem času pa so si oxfordski dijaki izmislili nov snob. Nekega dne so se prikazali na ulicah s svojevrednimi dežniki, ki so bili pobarvani v vsesmerični vzorci, tako nekako, kakor blago, iz katerega izdelujejo pižame. Te prikazni so seveda zbudile proteste pri profesorjih, kakor tudi pri uglednih meščanih. Na drugi strani so akademke z novo modo zadovoljne, ker dokazuje, da so se dijaki že tako nalezli ženske mode, da jo sami upeljujejo in da so s tem dokazali, da je prav malo moškega na njih.

Vesti iz Primorja.

Na poslednjem zborovanju fašističnih oblastnikov na Goriškem, ki se je pred kratkim vršilo v Gorici, je znani pokrajinski tajnik Avenanti podal dakšje poročilo o položaju fašistične stranke na Goriškem. Med drugim je uvodoma čimeno poudaril, da "ljudem in tudi duhovnikom v nobeni deželi ni dana toliko svoboda kot baš v Italiji in še posebej v goriški pokrajini, pa da so minili veseli časi, ko je v neki tuji in bližnji državi neki prelat skušal sprožiti proti fašizmu politično kampanjo zaradi dozdavnih krivic, ki naj bi se bile zgodile goriškemu ljudstvu in duhovščini slovenskega pokolenja. Dotični prelat je moral celo pripoznati, da se je zmotil, ko je krivdo pripisal fašistični Italiji". S tem je menil pastirski list iz leta 1931 in zagrebškega nadškofa dr. Bauerja.

O številni moči fašističnih organizacij pa je iznesel naslednje podatke: "Soška" legija fašistične milice šteje 1282 črnih sraj in 180 častnikov pod vodstvom miliciarskega konzula Di Pasquala. Poleg nje obstojata oddelki obmejne, gozdne, železniške in profitelalske milice. Ženska fašistična organizacija šteje 37 sekcij in 6 krožkov v goriških mestnih okrajih. Zanimivo je, da o moški in mladinski "borbni" fašistični organizaciji ni iznesel nikakih podatkov.

V "Babilu" je organiziranih 1. 1932 18.848 avangardistov (1394), moške dece (8272), "mladih" Italijank (736) in "malih" Italijank (8046). 1931 leta 12.967, 1930 leta pa 4994. Avangardisti in moška deca so razdeljeni v 6 legij, ki jih vodi 41 miliciarskih častnikov, 42 fašističnih zaupnic in 397 učiteljev.

V fašističnih strokovnih organizacijah (statalni in parastatalni nameščenci) je vključenih 4298 ljudi, v kulturnih "Dopolavoro" pa 6712. Vseh "dopolavorov" je 79. V sindikalnih organizacijah je vpisanih nad 20.000 ljudi, od teh v kmečkih sindikatu 1184. Za drug (med katere prištevajo tudi slovenske zadruge, op. u.) je 218, od teh 152 mlekarških, 8 drugih produktivnih, 25 konsumnih in 33 kreditnih (kmečkih posojilnic in hranilnic).

Končno so v svojih društvenih organizirani še bivši prostovoljci, vojni invalidi, vojni odlikovanci, bivši alpineci, financarji, karabinerji, "bersalierji" in topničarji, družine v vojni padlih bojnikov in vojni sirote, skupno okrog 5000 ljudi.

Na 18. obletnico vstopa Italije v vojno so priredili fašisti tudi v Trstu razne manifestacije in zborovanja, ki v ostalem ljudem že do skrajnosti posedajo. Med drugimi so se vršili tudi javni nabori fašističnih avangardistov. Nekoliko bolj zanimiva pa je bila nedvomno otvoritev velikega pomorskega letališča v Trstu, ki je bil v letališče služilo izključno civilnemu letalskemu prometu. Letalski promet v Trstu kakor vsak drug promet — žal tudi po zaslugi rimskega režima — nima bodočnosti, letališče pa je tako zelo obsežno (2800 kv.

metrov), da nihče ne more dvomiti, da tega njegova svrha tudi preko civilnih potreb. Letališče so gradili celih 20 mesecev in je opremljeno z vsemi modernimi pripravami.

V trižski ladjedelnici so o prihodnosti omenjene obletnice splovili v morje novo 640-tonsko podmornico "Nereide". Posvetil jo je administrator goriške nadškofije, Mons. Sirotti.

Že nekaj dni se mudi v Tolminu velika vojaška komisija, sestavljena iz okrog 150 italijanskih generalštabnih častnikov, med katerimi so trije generali in cela vrsta polkovnikov. Nastanjeni so v posameznih tolminskih hotelih in prenočiščih. Častniki pripadajo vsem vrstam vojske, predvsem pa gorski in poljski artileriji, pehoti, letalskim četam, alpinecem itd. Komisija je razdeljena v več oddelkov. Častniki se stalno odpravljajo v hribe na mejo, kjer proučujejo strateške položaje, pregledujejo ceste, mostove in razne vojaške naprave. Častniki si ogledujejo tudi nekdanjo fronto pred 18. leti. Pred kratkim so imeli v prostorih tolminskega občinskega urada plenarno konferenco, na kateri so površno proučili zbrano gradivo in se posvetovali o nadaljnjem delu.

Tudi v Sv. Luciji je nastanjen nekaj teh častnikov. Na razpoložbo imajo okrog 25 vojaških luksuznih avtomobilov. Posebno mnogo se vozijo na šentvitsko gorsko planoto in na Cerkljansko.

Italijanske vojske oblasti so priredile pred dnevi vojaško avtomobilsko tekmo, da bi tako preizkusile eventualno mobilizacijo motoriziranih vojskih sil. Tekem se je udeležilo 166 vojaških tovornih avtomobilov, in sicer po pol sekcije vsakega izmed avtomobilskih centrov v Trzinu, Alessandriji, Milanu, Veroni, Trstu, Bologni, Florenci, Rimu, Bariju, Napolju, Vidmu, Palermu in Cagliariu. Cilj je bil v Trzinu. Vsak avtomobil je moral v polni vojni opremi prevoziti 1000 km. Rezultati pa ho bili zelo slabi. Med petjo so imeli avtomobili mnogo defektov, tako da so morali njihov v naprej določeni istočasni prihod v Trzin odgoditi za celih 24 ur.

Pred sodišči na Goriškem se je v zadnjih dneh vršilo spet več procesov proti Slovincem, ki so bili obtoženi zaradi bega čez mejo, zaradi orožja, naborov in vseh možgih sličnih razlogov.

Zaradi bega čez mejo je bil 23. letni Josip Bolhar iz Prelesja pri Anohvem v Kanahu obsojen na 6 mesecev zapora, 4000 lir denarne kazni in sodnijske stroške. Sojen je bil v kontumaciji.

Iz enakih razlogov sta bila v kontumaciji obsojena Julija Bren iz Duplega pri Vipavi na sodišču v Ajdovščini na 6 mesecev zapora, na sodišču v Gorici pa 30-letni Avgust Martinuzzi iz St. Petra pri Gorici na 9 mesecev zapora in 4500 lir denarne kazni.

Sodišču v Ajdovščini so karabinerjo izročili 23-letnega Viktorja Kreka iz Ribemberka, ki so ga aretirali, ker se ni odzval pozivu k naborom.

V Slapu ob Idriji so finančni stražniki na ovadbo nekega policijskega konfidenta aretirali kmeta Franca Kofola, ker je baje na svojem domu skrival orožje. Pri hišni preiskavi so na dvorišču pod nekim hlodom res našli zarjavel sažer za naboje, kakoršne so rabili za stare avstrijske puške. Kakor vse kaže, so mu neznanci to "orožje" podtaknili. Financarji pa so Kofola kljub temu izročili sodišču, ki ga bo v kratkem sodilo.

Končno je didaktično ravnateljstvo (šolsko nadzornišvo) v Ribemberku prijavitlo sodišču v Ajdovščini 10 posestnikov, češ, da so svojo deco odtegovali fašistični asimilaciji v soli. Obtoženci so Leopold Kavčič, France Hmelak, Ivan Šarka, Ivan Birs, Josip Mihele, France Vodopivec, Andrej Škrt, Anton Birs, Anton Čebon in Jakob Čebon, vsi iz ribemberške občine.

Blizu Vodic sta se ponekod la pred kratkim delavca iz Grgura. Našla sta staro avstrijsko granato, ki so jo skušala demonstrirati, a jima je v rokah eksplodirala. Eden izmed njiju, ki doslej še ni bil identifikiran, je bil hla mestu ubit, drugi, po imenu Lojze Škrt, star 44 let, pa je bil težko ranjen. Prepeljali so ga v smrtno nevarnem stanju v goriško bolnišnico. Oblasti so uvedle preiskavo.

Idrijski odvetik dr. Vogrič je bil s svojim osebnim avtomobilom po opravih v Sv. Luciji Na ovinku ceste ki vodi proti postaji za železniški tovorni promet, mu je nenadoma privozil nasproti neki drug avto, ki je trčil vanj z vso silo. Vendar dr. Vogrič ni bil poškodovan. Dobil je le neznatne ureze, od drobec razbitega stekla. Toliko večja pa je materialna škoda na njegovem avtomobilu.

ZDRAVILNA MOČ VODE

Odkar obstoji zdravilna voda, je njena zgodovina zvezana z uporabo vode kot sredstva za odpravljanje bolezni.

Oče medicine Hipokrates (460. do 359. pred Kr.) je obenem tudi oče hidroterapije, omenja zdravilne učinke vode. Najrazličnejše vrste kopeli nahajamo že pri narodih najstarejših časov, umetne kopeli v kadeh pa so razmeroma mlajše. Tople kopeli je odkrila baje mogočna čarovnica Medea okrog leta 1100. pred Kristusom. Mokre obkladke in ovijače je cenilo človeštvo isto tako že v najstarejših časih in omenjal jih je že Hipokrates. Do 9. stoletja pred K. sežajo nekakoravesti o uporabi vodnih polivov.

V srednjem veku se je kakor premmoga druga pridobitev anti-ke zamemarla tudi vodna terapija. Edino arabška zdravnikaraces in Avicena sta vedela nekaj o njej. Šele nova doba je začela

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

zopet upoštevati vodo in njeno rabo. Tu so se v prvem času proslavili zlasti Slezijec Johann Sinemund Hahn (1696—1773), halleški profesor Friedrich Hoffman (1660—1742), in znameniti Hufeland (1772—1836). Njih delo je nadaljevala cela vrsta raziskovalcev, dokler nista končno nastopila Priessnitz (1799—1851) in Sebastian Kneipp (1821—1897) s svojima slovitiima metodama za zdravilno rabo vode. Važen je zlasti župnik Kneipp.

Rodil se je kot sin ubožnega tkaleca v Stephansriedu na Bavarskem: Šele z 18. letom mu je bilo mogoče dobiti nekega duhovna, pri katerem se je začel pripravljati za višje šole. Bilo mu je že 23 let, ko je bil sprejet v gimnazijo, potem je pa stopil na licej v Dillingenu. Tedaj se je mladega, slabo hranjenega človeka lotila huda bolezen. Začel je bljuvati kri in zdravniki so bil že izjavili, da ni zanj nobene pomoči več. Začel je pa sam iskati sredstev, da si reši življenje. Našel jih je v drobni knjigi Siegmunda Hana, v kateri ta opisuje, kako je mogoče z navadno svežo vodo v obliki kope-tili, polivov in podobnega ozdraviti skoraj vsako bolezen. Neke noči je Kneipp opravil svojo prvo mizlo kopel v Donavi. Uspehi so bili naravnost čudežni. Več bolnih tovaršev, ki so videli, kako se je v kratkem času popravil, ga je prosilo, naj jim izda svojo skrivnost. In Kneip jih je v temni noči navzlic strogem hišnemu redu vodil na vrta zavoda in jih začel z vrtnarjevo škropilnico zdraviti na svoj način. To je tudi začetek njegovega poznejše tako slavnega vodnega zdravljenja, ki ga je izpopolnil kot duhovnik po raznih krajih Bavarske, zlasti pa kot župnik v Würshofenu. Umrl je v visoki starosti na raku v spodnjem telesu.

Vsakourstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPIŠI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Valed naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljše pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratno dovoljenje, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroške.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Plašite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljanje Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,
ZABAVE

O GLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vel Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

